

20.12.2019

Digitala tjänster, informationshantering och elektronisk behandling vid verkställandet av arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring

Anvisning 1.0

Innehåll

1. Inledning	5
2. Allmänt	5
2.1. Digitala tjänster och den rättsliga ramen	5
2.2. Definitioner av digitala tjänster	10
2.3. Offentlig förvaltningsuppgift	11
3. Digitala tjänster	12
3.1. Tillämpningsområde	13
3.2. Tillgänglighet (7 §)	13
3.2.1. Webbplats	14
3.2.2. Mobilappar	15
3.2.3. Intranät och extranät på arbetsplatsen	15
3.2.4. Pdf- och Office-filformat	16
3.2.5. E-post	17
3.3. Tillgänglighetsutlåtande och oproportionerlig börda (8–9 §)	17
3.4. Digitala tjänster som myndigheterna ordnar för allmänheten (2 kap.)	19
3.4.1. Allmänna krav på tjänsterna och myndighetens skyldigheter	19
3.4.2. Tillhandahållande av digitala tjänster	20
3.4.3. Information om digitala tjänster	22
3.4.4. Elektronisk identifiering av tjänsteanvändarna (6 §)	23
3.5. Samtliga tidsfrister i lagen om digitala tjänster	25
4. Informationshantering	26

4.1. Tillämpningsområde	26
4.2. Ordnande av informationshantering (4 §)	28
4.3. Informationssäkerhet (kapitel 4).....	29
4.3.1. Säkerställande av tillförlitlighet (12 §).....	29
4.3.2. Informationssäkerhet i fråga om informationsmaterial och informationssystem (13 §).....	30
4.3.3. Informationsöverföring i datanät (14 §).....	31
4.3.4. Tryggande av säkerheten i fråga om informationsmaterial (15 §).....	34
4.3.5. Kontroll av användarrättigheter för informationssystem (16 §).....	34
4.3.6. Insamling av logginformation (17 §)	35
4.4. Informationsöverföring (22–24 §)	36
4.4.1. Informationsöverföring mellan myndigheter via tekniska gränssnitt (22 §)	36
4.4.2. Öppnande av elektronisk förbindelse till en myndighet (23 §).....	38
4.4.3. Överföring av informationsmaterial via tekniska gränssnitt till andra än myndigheter (24 §).....	39
4.5. Ärenderegister (25 §)	39
4.6. Uppgifter som ska registreras i ärenderegister (26 §)	41
4.7. Hantering av informationsmaterial i samband med tjänsteproduktion (27 §).....	43
4.8. Beskrivning av informationslager och ärenderegister (28 §)	44
4.9. Sammanställda tidsfrister i lagen om informationshantering.....	45
5. Elektronisk behandling	46
5.1. Krav på skriftlig form (9 §).....	46
5.2. Ombudets fullmakt (9 § 2 mom.)	47

5.3. Avsändande av elektroniska meddelanden (8–10 §)	47
5.4. Bekräftelse av att ett elektroniskt dokument har mottagits (12 §).....	48
5.5. Delgivning av beslutet.....	48
5.6. Undertecknande av beslutet.....	50
5.7. Arkivering av elektroniska dokument (21 §)	50
6. Skyldighet att tillhandahålla information i digitala tjänster	51

1. Inledning

Den nya lagstiftningen för digitala tjänster, informationshantering och elektronisk behandling träder i kraft 2019–2020. Den nya regleringen tillämpas också på verkställandet av arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkringen.

Denna anvisning fokuserar på lagen om tillhandahållande av digitala tjänster som trädde i kraft 1.4.2019 och lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen som trädde i kraft 1.1.2020. Utöver dessa behandlas även lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet som trädde i kraft 1.2.2003 och i vilken ovan nämnda lagar har orsakat ändringar. I anvisningen genomgås de centrala ärenden och skyldigheter som ska uppmärksammas i verkställandet av arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring.

Allmän information om tillgängligheten av digitala tjänster finns till exempel på sidan <https://www.tillganglighetskrav.fi/> och om informationshantering på finansministeriets sida <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM095:00/2019>.

Anvisningen motsvarar gällande tolkningar vid tidpunkten för utarbetandet. Anvisningen kompletteras vid behov när till exempel tillsynsmyndigheterna ger flera tillämpningsanvisningar och praxisen preciseras.

2. Allmänt

2.1. Digitala tjänster och den rättsliga ramen

Liksom i resten av samhället ökar tillhandahållandet av digitala tjänster även i myndigheternas verksamhet. Detta ökar behovet av reglering och därför befinner sig lagstiftningen om digitala tjänster för närvarande i ett starkt utvecklingsläge.

De senaste lagändringarna om myndigheternas verksamhet är lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (306/2019) som trädde i kraft 1.4.2019. Lagen kallas även lagen om digitala

tjänster. Lagen reglerar tillgängligheten av digitala tjänster och tillhandahållandet av digitala tjänster. I början av 2020 trädde även lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019) (informationshanteringslagen) i kraft. Lagen gäller informationshantering och användning av informationssystem vid behandling av informationsmaterial.

Förvaltningskunder har rätt att få ändamålsenliga myndighetstjänster. I planeringen och tillhandahållandet av myndigheternas digitala tjänster ska kraven på god förvaltningssed beaktas, och tjänsterna ska främja säker ärendehantering hos myndigheterna. Genom att utveckla digitala tjänster kan man främja jämlikhet samt förverkligandet av god förvaltning och offentlighetsprincipen i samhället. Dessa mål visar också att myndighetens digitala tjänster omfattas av en bred lagstiftning.

Av författningarna som tillämpas på digitala tjänster och deras centrala innehåll kan åtminstone följande nämnas:

- Grundlagen
- Offentlig makt ska bygga på lag (2 § 3 mom.)
- I all offentlig verksamhet ska lag noggrant iakttas (2 § 3 mom.)
- Jämlikhet är en grundläggande rättighet (6 §). Tillgänglighet är förverkligandet av jämlikhet.
- Garantier för god förvaltning (21 §)
- Offentligheten av handlingar (12 § 2 mom.)

Diskrimineringslagen (1325/2014)

- Syftet med lagen är att främja likabehandling och förebygga diskriminering. (1 §)
- Myndigheten har en skyldighet att främja likabehandling. (5 § 1 mom.)

Lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (306/2019)

- Genom lagen införlivas Europaparlamentets och rådets direktiv om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer ((EU) 2016/2102) i den nationella lagstiftningen.

- Den är en särskild lag i förhållande till förvaltningens allmänna lagar.
- Innehåller bestämmelser om organisering av digitala tjänster (tillhandahållande och tillgänglighet av digitala tjänster)

Lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019)

- Lagen ersätter den tidigare lagen som tillämpats på myndigheter, lagen om styrning av informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen (634/2011)

Lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003, 5 § 1 och 3 mom., 6 §, 7 §)

- Innehåller bestämmelser om förfaranden för digitala tjänster. På grund av stiftandet av både lagen om digitala tjänster och informationshanteringslagen har ändringar gjorts i denna lag.

Lagen om styrning av informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen (634/2011)

- I samband med ikraftträdandet av informationshanteringslagen 1.1.2020 hävs denna lag.
- Lagen tillämpas i enlighet med 2 § 2 mom. 4) punkten även i verkställandet av arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring.
- Bestämmelserna i 5 § om delegationen för informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen (Juhta) och dess rekommendationer om informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen gäller endast stats- och kommunalförvaltningens informationshantering och inte verkställandet av arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring.
- I enlighet med 10 § i informationshanteringslagen ska delegationen för informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen i fortsättningen att utfärda rekommendationer. Dessa rekommendationer kan gälla alla som tillämpar informationshanteringslagen.

Lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster (571/2016);

- Tjänster som huvudsakligen är centraliserade till Befolkningsregistercentralen, som är tillgängliga för myndigheterna, t.ex. identifieringstjänster (3 §) och som de myndigheter som nämns i lagen är skyldiga att använda (5 § 1 mom.).
- Enligt 5 § 2 mom. i lagen får de som har tillsatts för att självständigt ska sköta en offentlig förvaltningsuppgift använda alla stödtjänster för skötseln av en lagstadgad offentlig förvaltningsuppgift.

Lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (617/2009)

- I lagen föreskrivs om stark autentisering och tillhandahållande av identifieringstjänster till tjänsteleverantörer, till allmänheten och till andra leverantörer av identifieringstjänster.

eIDAS-förordningen, dvs. EU:s förordning om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden ((EU) 910/2014).

Lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014)

- Syftet med lagen är bland annat att främja utbudet och användningen av elektroniska kommunikationstjänster samt att säkerställa att kommunikationsnät och kommunikationstjänster på skäliga villkor är tillgängliga för alla i hela landet.

Dataskyddsförordningen, dvs. Europaparlamentets och rådets förordning om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter ((EU) 2016/679)

Dataskyddslagen (1050/2018)

Allmänna förvaltningslagar:

Förvaltningslagen (434/2003)

- Jämlikhet och serviceprincipen (6 och 7 §)

- Sakligt, klart och begripligt språk (9 § 1 mom.)

Offentlighetslagen, dvs. lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999)

- På grund av stiftandet av informationshanteringslagen har ändringar gjorts i offentlighetslagen.

Språklagstiftning; språklagen (423/2003), samiska språklagen (1086/2003) och teckenspråklagen (359/2015)

- Lagen om digitala tjänster utvidgar och minskar inte de språkliga rättigheterna.

Arkivlagen (831/1994)

- Arkivfunktionen ska skötas så att den stöder arkivbildaren i dess uppgifter samt tillgodoser enskilda personers och sammanslutningars rätt att få uppgifter ur offentliga handlingar och att enskilda personers och sammanslutningars rättsskydd samt datasekretess har beaktats på behörigt sätt och att tillgången på handlingar som ansluter sig till enskilda personers och sammanslutningars rättsskydd säkerställs och att handlingarna betjänar forskningen som informationskällor. (7 §)
- I samband med stiftandet av informationshanteringslagen har arkivlagstiftningen inte ändrats, och dess totalreform är fortfarande på kommande. 21 § i informationshanteringslagen tillämpas inte på verkställandet av försäkringar för olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar.
- OlyL innehåller föreskrifter om uppgifternas förvaringstid. Dessutom måste man beakta bestämmelserna om förvaring av uppgifter i dataskyddsförordningen, som har företräde i förhållande till arkivlagen.

Genom nationell lagstiftning uppfylls också skyldigheterna i internationella avtal. När det gäller digitala tjänster kan FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (som godkändes 13.12.2006) nämnas. Finland har åtagit sig att genomföra kraven i FN:s konvention om

rättigheter för personer med funktionsnedsättning, inklusive bland annat främjande av tillgänglighet i datanätet.

2.2. Definitioner av digitala tjänster

Lagstiftningen om digitala tjänster innehåller olika termer och deras definitioner. Definitionerna kan finnas i olika bestämmelser och termerna är inte nödvändigtvis enhetliga.

I lagen om digitala tjänster (2 § 3) punkten) avses med en digital tjänst en webbplats eller mobilapplikation och funktioner i anslutning till dem. En webbplats är textinnehåll, filer, bilder, blanketter och annat reproducerbart datainnehåll i digital form vilka specificeras med hjälp av ett domännamn och är tillgängliga i ett datanät. En mobilapplikation är en programvara som har planerats och utvecklats för användning av allmänheten i mobila enheter såsom smarttelefoner och pekplattor.

3 § 29) punkten i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2004) omfattar en definition av informationssamhällets tjänster. Med informationssamhällets tjänster avses elektroniska tjänster som utförs på individuell begäran av en mottagare, på distans och vanligtvis mot ersättning.

I lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) 4 § 1) punkten avses med elektronisk dataöverföringsmetod telefax och teletjänster, såsom elektroniska blanketter, elektronisk post och rätten att använda elektroniska datasystem, samt andra på elektronisk teknikbaserade metoder där data förmedlas via en trådlös överföringskanal eller kabel, dock inte telefonsamtal. Denna definition nämns också i lagen om digitala tjänster.

I 4 § i ovan nämnda lag finns också definitioner för elektroniskt meddelande och elektroniskt dokument. Med elektroniskt meddelande avses information som har sänts med en elektronisk dataöverföringsmetod och som vid behov kan sparas i skriftlig form. Med elektroniskt dokument avses ett elektroniskt meddelande som hänför sig till anhängiggörandet eller behandlingen av ett ärende eller till delgivningen av ett beslut.

2.3. Offentlig förvaltningsuppgift

Allmänna förvaltningslagar tillämpas på verkställandet och behandlingen av arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring. Tillämpningen av allmänna förvaltningslagar grundar sig på bestämmelser om tillämpningsområdet eller definitionen av myndigheter i dessa lagar, och grunden är vanligtvis skötsel av en offentlig förvaltningsuppgift eller utövning av offentlig makt. I lagen om digitala tjänster, liksom flera andra lagar som gäller myndighetsverksamhet, likställs också den som sköter en offentlig förvaltningsuppgift med en myndighet.

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter.

Med skötsel av en offentlig förvaltningsuppgift avses en bred uppsättning förvaltningsuppgifter, som omfattar till exempel verkställande av lagar samt uppgifter i anslutning till beslutsfattande som gäller rättigheter, skyldigheter och intressen av privatpersoner och sammanslutningar. En offentlig förvaltningsuppgift omfattar även tekniskadministrativa behandlings- och beredningsuppgifter vid utövning av administrativ bestämmanderätt och med en karaktär som bistår beslutsfattandet eller är i linje med utövning av offentlig makt.

En offentlig förvaltningsuppgift kan omfatta utövning av offentlig makt.

Vid verkställandet av arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring fattas beslut som gäller såväl privatpersoners som sammanslutningars rättigheter, skyldigheter och intressen i försäkrings- och ersättningsverksamheten. Dessa är till exempel om beslut om ersättning och avgöranden om försäkringsplikt. Utarbetandet av dessa från anhängiggörandet och handläggningen av ärendet till antagandet av ett beslut och eventuellt återkrav anses vara skötsel av en offentlig förvaltningsuppgift.

Olycksfallsförsäkringscentralen (TVK) fungerar som ett samarbetsorgan för genomförandet och utvecklingen av lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (OlyL). TVK har enligt lag anförtrots gemensamma uppgifter i samband med genomförandesystemet. Uppgifterna fastställs i 209 § i OlyL och deras skötsel är skötsel av en offentlig förvaltningsuppgift.

Skötseln av uppgifter av annan rättslig karaktär och annat innehåll än lagstadgade och offentliga uppgifter, såsom IT-uppgifter, drift- och underhållsuppgifter baserade på avtal om informationssystem eller informationstjänster, ska inte betraktas som skötsel av en offentlig förvaltningsuppgift.

3. Digitala tjänster

Lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (306/2019) trädde i kraft 1.4.2019.

Genom lagen verkställs Europaparlamentets och rådets direktiv om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer (EU) 2016/2102.

Syftet med lagen är att främja tillgången till digitala tjänster, tjänsternas kvalitet och informationssäkerhet samt innehållets tillgänglighet och att på så sätt förbättra vars och ens möjligheter att använda digitala tjänster på lika villkor.

Lagen innehåller en skyldighet för myndigheter att tillhandahålla digitala tjänster till allmänheten (2 kap. i lagen) och krav på tillgängligheten av digitala tjänster (3 kap. i lagen).

Med digitala tjänster avses en webbplats eller mobilapplikation och funktioner i anslutning till dem. E-post är inte en digital tjänst, utan en elektronisk dataöverföringsmetod. Definitionen av elektronisk dataöverföringsmetod finns i 4 § 1) punkten i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet.

3.1. Tillämpningsområde

Lagen tillämpas på verkställandet av arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring via myndighetsdefinitionen i lagen. I lagen avses med myndighet också en annan aktör till den del som den sköter en offentlig förvaltningsuppgift.

3.2. Tillgänglighet (7 §)

De digitala tjänsternas datainnehåll ska uppfylla tillgänglighetskraven, när datainnehållet är tillgängligt för tjänsteanvändarna. Förinspelade tidsberoende media ska vara tillgängliga inom 14 dygn från den ursprungliga publiceringen eller återpubliceringen.

Ur tillgänglighetssynpunkt avses med digitala tjänster webbplatser och mobilapplikationer.

Med tillgänglighet avses de principer och tekniker som ska iakttas i planeringen, utvecklingen, underhållet och uppdateringen av digitala tjänster för att de ska vara lättare tillgängliga för användare, och särskilt personer med funktionsnedsättningar.

Med tillgänglighet avses läsbarheten och begripligheten i innehållet i digitala tjänster, liksom hanterbarheten och tillförlitligheten hos användargränssnitt och navigering.

Tillgänglighetskraven definieras i Europeiska unionens officiella tidning i de hänvisningar som Europeiska kommissionen offentliggör om harmoniserade standarder eller delar därav.

Kraven i EU-standarden återspeglas i Web Accessibility Guideline version 2.1 (AA-nivå). AA-nivå innebär att 50/78 kriterier måste uppfyllas.

De officiella finska och svenska översättningarna av de harmoniserade standarderna eller delarna därav samt de anvisningar som hänvisas till i dem finns tillgängliga på webbplatsen

<https://www.tillganglighetskrav.fi/>

Språklagen gäller även digitala tjänster och man kan inte avvika från förverkligandet av språkliga rättigheter i dem. till exempel chatbot-applikationer på webbplatser bör fungera i enlighet med

kraven i språklagen och på två språk i olika sociala mediekkanaler. Enligt 23 § i språklagen ska myndigheten både i sin tjänst och i sin övriga verksamhet påvisa för allmänheten att myndigheten använder två språk.

3.2.1. Webbplats

Med webbplats avses textinnehåll, filer, bilder, blanketter och annat reproducerbart datainnehåll i digital form vilka specificeras med hjälp av ett domännamn och är tillgängliga i ett datanät genom olika terminalutrustningar och deras programvara.

Riktigheten i webbplatsens informationsinnehåll måste säkerställas i enlighet med förvaltningslagen och kunden måste kunna lita på den information som mottagits från webbplatsen och informationen får inte leda till några diskvalifikationer.

- En webbplats som publicerats före 23.9.2018 måste vara tillgänglig från och med 23.9.2020.
- En webbplats som publicerats 23.9.2018 eller därefter måste vara tillgänglig från och med 23.9.2019.

Innehållet på webbsidor och mobila applikationer omfattar såväl text som icke-textuell information, nedladdningsbara dokument och formulär samt tvåvägsinteraktion, såsom behandling av digitala formulär och hantering av autentisering, identifiering och betalning.

Begreppet webbplats gäller innehållet på webbplatsen. En enskild webbplats definieras av ett domännamn.

Myndigheten bör se till att den tjänst den tillhandahåller via en digital tjänst uppfyller kraven i denna lag, även om det är en tjänst som tillhandahålls av en tredje part.

Övergångsbestämmelserna i lagen gäller hela webbplatsen och inte delar därav. Således avses med nya webbplatser (publicerade 23.9.2018 eller senare) helt nya webbplatser som helhet. Uppdatering av informationsinnehållet på en webbplats efter lagens ikraftträdande gör inte webbplatsen ny. Med ny avses nya eller helt förnyade webbplatser. Med fullständig förnyelse avses en situation där

webbplatsens publiceringssystem förnyas helt eller där en ny mobilapplikation introduceras. (HaVM 27/2018)

3.2.2. Mobilappar

Med mobilapplikation avses separata programvaror, till exempel applikationer som kan laddas ned från en webbplats eller en applikationsbutik. Mobilapplikationer har planerats och utvecklats för användning av allmänheten i mobila enheter som smarttelefoner och pekplattor.

Om myndigheten i praktiken inte kan försäkra sig om att tillgänglighetskraven uppfylls i fråga om mobilapplikationen, får myndigheten i princip inte tillhandahålla en sådan mobilapplikation på sin webbplats om inte det finns grunder för detta som anknyter till oproportionell börda eller om motsvarande tjänst tillhandahålls också på ett sätt som uppfyller tillgänglighetskraven till exempel på myndighetens webbplats. Då är mobilapplikationen en tilläggstjänst och inte en tjänst för digital ärendehantering.

Mobilapplikationerna måste vara tillgängliga från och med 23.6.2021.

3.2.3. Intranät och extranät på arbetsplatsen

Intranät- och extranätwebbplatser och mobilapplikationer för ett begränsat antal personer på myndigheternas arbetsplats måste vara tillgängliga när de förnyas helt 23.9.2019 eller senare.

Enligt den tolkningsanvisning som utfärdades av tillsynsmyndigheten (RFV i Södra Finland) 25.4.2019 avses med en myndighet även här myndigheter enligt definitionen, dvs. även dem som sköter en offentlig förvaltningsuppgift.

Med förnyelse avses fullständig förnyelse av publiceringssystemet eller situationer där en ny mobilapplikation tas i bruk.

Arbetsplatsers intranät- och extranätwebbplatser kan användas för intern kommunikation på arbetsplatsen, för att utföra olika arbetsgivares interna uppgifter och för olika uppgifter inom projektledning, personaladministration och ekonomisk förvaltning. Intranätet kan också vara ett webbaserat ärendehanteringssystem. Extranätwebbplatser används i olika arbetsgrupper och

projekt som omfattar flera olika organisationer. Syftet med dessa är också att stödja arbetet på arbetsplatsen och att interagera med en begränsad grupp människor för att utföra arbetsuppgifterna.

Syftet med bestämmelsen (lagen om digitala tjänster, 3 § 3 mom. 1 punkten) är att förbättra sysselsättningsmöjligheterna och möjligheten att självständigt utföra arbetet för personer med funktionsnedsättning.

Bestämmelsen om intranät och extranät ska tillämpas endast till den del som de används för att sköta offentliga förvaltningsuppgifter.

Till exempel i samband med verkställandet av arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring kan det finnas arbetsanvisningar och utbildningsmaterial i intranätet som har att göra med försäkringar och ersättningar.

EFO:s Extra / medlemssystemet är ett extranät i den mening som avses i lagen som används av flera organisationer och vars uppgift är att begära yttranden relaterade till verkställandet av arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring och delning av beslutspraxis i anslutning till verkställandets enhetlighet.

TVK:s Extra är ett extranät i den mening som avses i lagen som används av flera organisationer och vars uppgift är att stöda arbete enligt TVK:s offentliga förvaltningsuppgift.

3.2.4. Pdf- och Office-filformat

Pdf- och Office-filformat på webbplatsen som publicerats 23.9.2018 eller senare måste vara tillgängliga i enlighet med webbplatsens övergångsperiod, dvs. 23.9.2020 för "äldre" webb-platser och 23.9.2019 för "nya" webbplatser.

Pdf- och Office-filformaten på webbplatsen som publicerats före 23.9.2018 ska också vara tillgängliga från och med 23.9.2020, om filen är avsedd att anhängiggöra ett ärende eller har att göra med ärendehanteringens så att filerna är nödvändiga för att fastställa och förverkliga parternas intressen, rättigheter och skyldigheter.

Pdf-filen behöver inte vara tillgänglig om informationen på filen är tillgänglig i tillgängligt format på något annat sätt, t.ex. direkt på webbplatsen.

3.2.5. E-post

Tillgänglighetskraven gäller inte e-post som används som ett vanligt kontorsprogram, till exempel Outlook. Detta innebär att när en myndighet skickar e-post till en kund behöver meddelandet inte vara i ett tillgängligt format, oavsett om meddelandet kommer från myndighetens e-postsystem (till exempel Outlook) eller till exempel från myndighetens e-tjänst som en s.k. notifikation.

Däremot gäller kraven för att identifiera kunden även e-post som används som standardprogram på ett kontor.

Meddelandesystemet/e-posttjänsten på webbplatsen måste vara tillgänglig. Ett sådant system är till exempel suomi.fi-meddelandetjänsten.

3.3. Tillgänglighetsutlåtande och oproportionerlig börda (8–9 §)

Tillgänglighetsutlåtandet ska innehålla:

- 1) en redogörelse för vilka delar av innehållet i den digitala tjänsten som inte uppfyller tillgänglighetskraven samt skälen till avvikelser från dessa krav;
- 2) anvisningar om hur en tjänsteanvändare på ett alternativt sätt kan få de upplysningar eller den service som ingår i de digitala tjänsterna, om tjänsterna eller någon del av dem inte finns i en form som är tillgänglig för användaren;
- 3) en elektronisk adress dit tjänsteanvändaren kan sända respons om tillgängligheten;
- 4) en länk till tillsynsmyndighetens webbplats där tjänsteanvändaren kan anföra tillgänglighetsklagan eller begära utredning av tillgängligheten.

En tjänsteleverantör kan avvika från tillgänglighetskraven bara om leverantören med stöd av en förhandsbedömning av tillgängligheten kan visa att iakttagandet av kraven skulle medföra en oproportionell börda för verksamheten. Vid bedömningen av en oproportionell börda ska man

särskilt beakta det behov som personer med funktionsnedsättning har av att använda de digitala tjänsterna i fråga samt tjänsteleverantörens storlek och ekonomiska ställning samt verksamhetens art och omfattning.

Tjänsteleverantören ska hålla tillgänglighetsutlåtandet lätt tillgängligt i en form som är tillgänglig på tjänsteleverantörens webbplats. Ett tillgänglighetsutlåtande som gäller mobilapplikationer ska vara i tillgänglig form, och det ska göras tillgängligt på den tjänsteleverantörs webbplats som tillhandahåller applikationen i fråga eller på något annat sätt så att utlåtandet finns att tillgå när mobilapplikationen laddas ner.

Modellen för tillgänglighetsutlåtandet finns på sidan <https://www.tillganglighetskrav.fi/>

Tillämpningsanvisning

Tillgänglighetsbedömningen ska göras på förhand, innan den digitala tjänsten publiceras. Man kan inte hänvisa till en oproportionell börda i efterhand, om det inte gjorts på förhand och antecknats i tillgänglighetsutlåtandet. En oproportionell börda är ett undantagstillstånd och vid dess bedömning ska en plan utarbetas om när tjänsten ska vara tillgänglig. Tillgänglighetsbedömningen ska göras separat för varje digitala tjänst. Man kan endast yrka på oproportionell börda i en viss tid.

Tillgänglighetsutlåtandet ska publiceras i de digitala tjänsterna när övergångsperioden för tillgänglighetsskyldigheterna är över. Tillgänglighetsutlåtandet ska hållas uppdaterat och uppdateras minst en gång per år.

Eftersom tillgänglighetsrespons till en myndighet eller tillgänglighetsklagomål till Regionförvaltningsverket i Södra Finland (tillsynsmyndigheten) inte kan lämnas innan bestämmelserna i kapitel 3 i lagen tillämpas på den digitala tjänsten, bör myndigheten i den digitala tjänsten ange när webbplatsen har publicerats (före eller efter 23.9.2018) för att övergångsbestämmelsen i lagen och tillämpningen av tillgänglighetskraven ska kunna bedömas (från och med 23.9.2019 eller 23.9.2020).

3.4. Digitala tjänster som myndigheterna ordnar för allmänheten (2 kap.)

Om myndighetens skyldighet att ordna digitala tjänster för allmänheten föreskrivs i kapitel 2 i lagen om digitala tjänster. Bestämmelserna i detta kapitel anknyter till bestämmelserna i informationshanteringslagen.

Det är viktigt att notera att skyldigheterna att tillhandahålla tjänster enligt kapitel 2 i lagen om digitala tjänster också kan uppfyllas genom att använda andra elektroniska dataöverföringsmetoder. Därför omfattas även e-post som används som standardprogram på ett kontor av tillämpningsområdet för kapitel 2.

Till skillnad från andra bestämmelser i lagen om digitala tjänster omfattas tillsynen i kapitel 2 inte av tillsynsuppgifterna av Regionförvaltningsverket i Södra Finland utan av den allmänna lagenlighetsgranskningen. Tillsynsmyndigheterna i kapitel 2 är riksdagens justitieombudsman och Justitiekanslern.

3.4.1. Allmänna krav på tjänsterna och myndighetens skyldigheter

När myndigheten tillhandahåller digitala tjänster till allmänheten ska den

- Säkerställa planerings- och underhållskraven för de digitala tjänsterna: informationssäkerhet, dataskydd, att de är lätta att hitta och använda
- Säkerställa kompatibilitet: vanliga program och kommunikationsförbindelser och tillräcklig kompatibilitet med stödtjänsterna i 3 § i lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster och andra myndigheters digitala tjänster
- Säkerställa tillgång till digitala tjänster och beakta avbrott i användningen
- Skyldighet att ge möjlighet att lämna in handlingar på elektronisk väg
- Skyldighet att ge tillgång till en handling i elektronisk form
- Skyldighet att informera om tjänster och möjligheten till stöd för användning
- Möjlighet att tillfälligt begränsa användningen av tjänsten för utveckling eller testning av tjänsten

- Uppfylla förutsättningarna för att identifiera användaren av tjänsten
- Använda stark autentisering i digitala tjänster

Tillämpningsanvisning:

Tjänsternas informationssäkerhet definieras i kapitel 4 i informationshanteringslagen (12–18 §). Kapitel 4 i informationshanteringslagen gäller även verkställandet av arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring genom en offentlig förvaltningsuppgift och därmed de informationssystem som används för att sköta den, dvs. även digitala tjänster.

Genomförandet av informationssäkerheten är också förknippad till dataskyddsförordningen och personuppgiftsansvariges skyldighet att visa att den iakttar sina skyldigheter.

När det gäller genomförandet av dataskyddet måste även kraven i den allmänna dataskyddsförordningen uppfyllas.

Med webbläsarprogramvara avses deras senaste eller näst senaste version. Tjänsterna måste fungera i stor utsträckning med de vanligaste webbläsarna. Kommunikationsförbindelsens minimihastighet i den inkommande trafiken är 2 MB/s. Detta gäller särskilt glesbygden.

3.4.2. Tillhandahållande av digitala tjänster

Tjänsterna ska tillhandahållas från och med 1.10.2019 (6 månader efter lagens ikraftträdande).

Myndigheten ska ge alla en möjlighet att med hjälp av digitala tjänster eller andra elektroniska dataöverföringsmetoder sända elektroniska meddelanden och handlingar som hänför sig till deras behov att uträtta ärenden (överföring av uppgifter).

Myndigheten ska ge alla en möjlighet att i sina ärenden för mottagande av elektroniska meddelanden och handlingar från en myndighet använda en tillräckligt informationssäker elektronisk dataöverföringsmetod, om myndigheten kan sända meddelandet eller handlingen i elektronisk form (mottagande av uppgifter).

Skyldigheten att tillhandahålla tjänster uppfylls också av andra elektroniska dataöverföringsmetoder, såsom vanlig e-post eller fax för kontorsprogram.

Digitala tjänster ska ge information om hur alla kan sköta sina ärenden med myndigheten elektroniskt och publicera en kontaktinformation från vilken alla har tillgång till råd om hur tjänsten ska användas.

Tillämpningsanvisning:

Skyldigheten att tillhandahålla tjänster gäller allmänheten. Med allmänheten avses förvaltningens kunder, dvs. fysiska och juridiska personer. Med allmänheten avses inte interna förvaltningsprocesser eller processer mellan myndigheter. En vårdinrättning är till exempel inte allmänheten som avses i lagen med tanke på att vårdinrättningarna bör tillhandahållas digitala tjänster för att sköta sina uppgifter (till exempel för att skicka patientjournaler eller för utredning av försäkringsbolag).

Utöver den digitala tjänsten kan skyldigheten att tillhandahålla tjänster också uppfyllas med hjälp av en elektronisk dataöverföringsmetod.

Skyldigheten att tillhandahålla tjänster uppfylls genom att kunderna erbjuds möjlighet att skicka och ta emot uppgifter per till exempel e-post (vanligt kontorsprogram, till exempel Outlook). Ett vanligt kontorsprogram behöver inte vara tillgängligt. Den e-post som kunden själv använder är inte en digital tjänst.

Den elektroniska dataöverföringsmetod som tillhandahålls för att ta emot elektroniska meddelanden ska vara tillräckligt informationssäker.

En tillräckligt informationssäker elektronisk dataöverföringsmetod är till exempel suomi.fi-meddelandetjänsten.

Informationshanteringslagen ålägger kunden att identifieras om sekretessbelagd information överförs med hjälp av en elektronisk dataöverföringsmetod i ett allmänt datanät. Identifieringen

kan göras på ett tillräckligt informationssäkert sätt till exempel med PIN-kod eller lösenord, och stark autentisering krävs inte. Identifiering behandlas i punkt 3.4.4 och 4.3.3.

3.4.3. Information om digitala tjänster

Möjligheten att sköta sina ärenden elektroniskt ska anges tydligt. Detta kan till exempel meddelas genom att lista vilka saker och vilka kanaler eller metoder som kan användas för informationssäker kontakt.

Det är tillrådligt att dela information om elektronisk ärendehantering på så många sätt som möjligt. Även en kontaktuppgift, där man får information om att använda tjänsten ska uppges. Det är till exempel värt att överväga vikten av sådan ytterligare information i delgivningen av ett beslut. Informationen måste också bedömas i varje arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkringsbolag från de egna utgångspunkterna. Tillgänglighetsutlåtandet ersätter inte informationen, eftersom tillgänglighetsutlåtandet har sina egna syften (lagen om digitala tjänster 9 §).

I detta sammanhang är det också värt att notera myndighetens meddelande av kontaktuppgifter i 7 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet. Enligt bestämmelsen ska myndigheterna på lämpligt sätt informera om de adresser som ska användas vid den elektroniska kommunikationen med dem. Bestämmelsen är delvis parallell med skyldigheten att ge information och skyldigheten att meddela kontaktuppgifter i 5 § 2 mom. i lagen om digitala tjänster.

Informationen måste också ta hänsyn till andra bestämmelser om information, såsom

- 7 § 1 mom. i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet:
Myndigheterna skall på lämpligt sätt informera om de adresser som skall användas vid den elektroniska kommunikationen med dem.
- 7 § 1 mom. i förvaltningslagen: Möjligheterna att uträtta ärenden och behandlingen av ärenden hos en myndighet ska om möjligt ordnas så att den som vänder sig till förvaltningen får behörig service och att myndigheten kan sköta sin uppgift med gott resultat.

- 8 § i förvaltningslagen: Myndigheterna skall inom ramen för sin behörighet och enligt behov ge sina kunder råd i anslutning till skötseln av ett förvaltningsärende samt svara på frågor och förfrågningar som gäller utträttandet av ärenden. Rådgivningen är avgiftsfri.
- 20 § 2 mom. i offentlighetslagen: En myndighet skall informera om sin verksamhet och sina tjänster samt om de rättigheter och skyldigheter som enskilda människor och sammanslutningar har i ärenden som anknyter till dess verksamhetsområde.

3.4.4. Elektronisk identifiering av tjänsteanvändarna (6 §)

Identifieringen av användaren är förknippad med myndighetens skyldighet att sköta om god offentlighets- och sekretesstruktur i den digitala tjänsten.

Myndigheten kan kräva elektronisk identifiering av en användare av digitala tjänster.

Myndigheterna kan kräva elektronisk identifiering om det behövs för att säkerställa användarens åtkomsträttigheter i anslutning till en tjänst eller dess datainnehåll eller på grund av rättsverkningarna av en åtgärd som utförs i tjänsten.

Identifieringen kan utföras med en lättare modell eller med stark autentisering. I denna lättare identifiering grundar sig identifieringen av användaren endast på användarnamn och lösenord utan separat certifikat. Valet av identifieringsmetod grundar sig i detta fall på en riskbaserad bedömning.

Om det är möjligt att få se och använda sekretessbelagt datainnehåll i en digital tjänst, ska tjänsteanvändaren identifieras starkare. En stark elektronisk identifieringsmetod bör användas till exempel i en tjänst, där användaren kan se eller behandla uppgifter om sitt hälsotillstånd, uppgifter som hör till andra särskilda personuppgiftsgrupper samt affärs- och yrkeshemligheter.

När det gäller sekretessbelagd information ska användaren av tjänsten identifieras med

- en identifieringstjänst för en fysisk person (suomi.fi identifiering) (lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster, 3 § 1 mom. 4) punkten) eller

- Stark autentisering (lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster, 2 § 1 mom 1) punkten) eller
- Av vägande skäl en annan motsvarande informationssäker identifieringstjänst

Med stark autentisering avses sådan identifiering av en person, av en juridisk person eller av en fysisk person som företräder en juridisk person och verifiering av identifikatorns autenticitet och riktighet genom tillämpning av en elektronisk metod som motsvarar tillitsnivån väsentlig enligt artikel 8.2 b i EU:s förordning om elektronisk identifiering eller tillitsnivån hög enligt artikel 8.2 c i den förordningen. (Lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (617/2009 2 § 1 mom.). Suomi.fi-identifiering betraktas som stark autentisering

Vid stark autentisering grundar sig identifiering av användaren vanligtvis på en kombination av flera metoder:

- förutom användarnamn och lösenord
- har användaren ett föremål eller en enhet som används för identifiering, till exempel en elektronisk nyckel eller ett identitetskort

Som konstateras ovan är identifiering enligt lagen om digitala tjänster inte förknippad med en viss identifieringsmetod. Av vägande skäl kan man också använda en annan motsvarande informationssäker identifieringstjänst vid elektronisk identifiering. Detta kan vara fallet, till exempel för utländska kunder.

6 § i lagen om digitala tjänster och 14 § i informationshanteringslagen, som behandlas i punkt 4.3.3, ska läsas parallellt.

Begreppet digital tjänst omfattar inte e-post, men kapitel 2 i lagen tillämpas teknikneutralt även på e-post och telefax som betraktas som kontorsprogram. Identifieringsskyldigheten skulle därför gälla på samma sätt för exempelvis e-post.

Identifiering kan inte krävas för en tom blankett. Endast när en tom blankett fylls i och skickas kan identifiering krävas. I det här fallet används identifiering för att verifiera avsändarens identitet.

Identifiering ska krävas för en förhandsifylld blankett som innehåller personuppgifter. En förhandsifylld blankett avviker från en tom blankett i och med att det är fråga om åtkomsträtt (vems uppgifter som förs på blanketten) och därför ska identifiering krävas redan för att få tillgång till blanketten.

För att säkerställa uppgiftsgivarens identitet och informationens ursprung vid behandlingen av personuppgifter ska användaren av tjänsten i flera situationer identifieras elektroniskt på ett tillförlitligt och informationssäkert sätt.

3.5. Samtliga tidsfrister i lagen om digitala tjänster

Ärende/Anspraak:

Digitala tjänster måste tillhandahållas i verkställandet av arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring

Tillämplig från 1.10.2019

Ärende/Anspraak:

Webbplats som publicerats före 23.9.2018

Tillämplig från: Tillgänglig från och med 23.9.2020

Ärende/Anspraak:

Webbplats som publicerats 23.9.2018 eller därefter

Tillämplig från: Tillgänglig från och med 23.9.2019

Ärende/Anspraak:

Extranät eller intranät som används på myndighetens arbetsplats, implementerad före 23.9.2019

Tillämplig från: Behöver inte vara tillgängligt

Ärende/Anspraak:

Extranät- eller intranätwebbplats som används på myndighetens arbetsplats och som förnyats helt 23.9.2019 eller därefter.

Tillämplig från: Tillgänglig från och med 23.9.2019

Ärende/Anspraak:

Pdf, Office-filformat på en webbplats som publicerats före 23.9.2018

Tillämplig från: Tillgänglig från och med 23.9.2020 med vissa förutsättningar *

Ärende/Anspraak:

Pdf, Office-filformat på en webbplats som publicerats 23.9.2018 eller därefter.

Tillämplig från: Tillgänglig från och med 23.9.2019/23.9.2020 beroende på webbplatsen

Ärende/Anspraak:

Mobilappar

Tillämplig från: Från 23.6.2021

Ärende/Anspraak:

Finanssektorn (annat än verkställandet av arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring)

Tillämplig från: Från 1.1.2021

*Filen är avsedd för att anhängiggöra ärendet eller har att göra med handläggningen av ärendet.

Nödvändig för att fastställa och förverkliga parternas intressen, rättigheter och skyldigheter.

4. Informationshantering

Lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019) trädde i kraft

1.1.2020. Lagen inkluderar övergångsbestämmelser.

4.1. Tillämpningsområde

Lagen tillämpas i verkställandet av arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring i enlighet med den offentliga förvaltningsuppgiften och utövningen av offentlig makt

(informationshanteringslagen 3 § 4 mom.).

Kapitel 4 i lagen och 22–27 § tillämpas på privata sammanslutningar till den del som de sköter offentliga förvaltningsuppgifter. 4 § och 28 § i lagen tillämpas på privata sammanslutningar när de utövar offentlig makt enligt 4 § 2 mom. i offentlighetslagen.

Med informationshantering avses åtgärder och informationssäkerhetsåtgärder baserade på behov som uppkommer i samband med en myndighets uppgifter eller övriga verksamhet, i syfte att hantera en myndighets informationsmaterial, informationen i olika behandlingsskeden och informationen i informationsmaterial, oberoende av på vilket sätt informationsmaterialen lagras och behandlas i övrigt (informationshanteringslagen 2 § 9 punkten).

Målen och medlen för informationshanteringen är

- Hantering av datalager
- Hantering av metadata
- Tillgång till data
- Sökvillkor
- Skydd av databehandling
- Dataskydd
- Skydd av datakvalitet

Enligt 12 § 2 mom. i grundlagen är handlingar och upptagningar som innehas av myndigheterna offentliga, om inte offentligheten av tvingande skäl särskilt har begränsats genom lag. Var och en har rätt att ta del av offentliga handlingar och upptagningar.

Enligt 1 § 1 mom. i offentlighetslagen är myndighetshandlingar offentliga, om inte något annat föreskrivs särskilt i denna lag eller i någon annan lag. Myndighetens handling definieras i sin tur i 5 § 2 mom. i offentlighetslagen som en handling som innehas av en myndighet och som har upprättats av myndigheten eller av någon som är anställd hos en myndighet eller som har inkommit till en myndighet för behandling av ett visst ärende eller i övrigt inkommit i samband med ett ärende som hör till myndighetens verksamhetsområde eller uppgifter.

4.2. Ordnande av informationshantering (4 §)

Tillämpningsanvisning:

Informationshanteringsenheten är myndigheten själv. Följaktligen är arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkringsanstalten en informationshanteringsenhet. Det finns inget behov av att inrätta en separat informationshanteringsenhet på grundval av 4 §.

Informationshanteringen är också förknippad med det i dataskyddsförordningen fastställda ansvaret av den personuppgiftsansvarige och den relaterade skyldigheten att säkerställa och påvisa att villkoren iakttas. Enligt artikel 24 i dataskyddsförordningen ska den personuppgiftsansvarige genomföra lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa och kunna visa att behandlingen utförs i enlighet med denna förordning. Dessa åtgärder ska ses över och uppdateras vid behov.

Följande saker ska säkerställas i verkställandet av arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring vad gäller informationshanteringslagen:

- 1) Ansvar för uppgifter i samband med genomförandet av informationshanteringen har definierats
- 2) Uppdaterade anvisningar
 - a. om behandling av informationsmaterial
 - b. om användning av informationssystem
 - c. om informationsbehandlingsrättigheter
 - d. om genomförandet av ansvar för informationshantering
 - e. om utövandet av rätten till att få tillgång till information
 - f. om informationssäkerhetsåtgärder
 - g. om beredskap för undantagsförhållanden
- 3) Utbildning för personal och personer som arbetar med verkställandet av arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring

- a. om författningar, föreskrifter och ovanstående anvisningar om informationshantering, informationsbehandling och författningar om handlingars offentlighet och sekretess
- 4) Verktügen är lämpliga för att uppfylla informationshanteringsskyldigheterna
- 5) Tillräcklig tillsyn har ordnats för iakttagandet av författningar, föreskrifter och anvisningar i anslutning till informationshanteringen.

4.3. Informationssäkerhet (kapitel 4)

Kraven på informationssäkerhet (med undantag av logginformation) ska uppfyllas inom 36 månader från lagens ikraftträdande, dvs. från och med 1.1.2023.

Kravet på logginformationen tillämpas på informationssystem som förvärvats efter 1.1.2020. På informationssystem som förvärvats före 1.1.2020 tillämpas kraven på insamlingen av logginformation inom 24 månader från lagens ikraftträdande, dvs. från och med 1.1.2022.

Bestämmelserna om informationssäkerhet motsvarar i stor utsträckning gällande lagstiftning och befintlig praxis.

4.3.1. Säkerställande av tillförlitlighet (12 §)

Tillämpningsanvisning:

Verkställandet av arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring kräver identifiering av uppgifterna, vars genomförande kräver särskild tillförlitlighet hos anställda eller personer som verkar för dess räkning. Bestämmelsen ålägger inte människor att göra personbedömningar och skapar inte nya skyldigheter för att utföra personbedömningar. I informationshanteringsenheten måste man endast identifiera de uppgifter som kräver särskild tillförlitlighet. Bedömningen av en arbetstagares tillförlitlighet fastställs i säkerhetsutredningslagen (726/2014) och i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004). Bestämmelsen ändrar inte den nuvarande situationen.

4.3.2. Informationssäkerhet i fråga om informationsmaterial och informationssystem (13 §)

Informationsmaterialens och informationssystemens informationssäkerhet ska följas upp och säkerställas under informationssystemens hela livscykel. Relevanta risker som är förenade med informationsbehandlingen ska identifieras och informationssäkerhetsåtgärderna dimensioneras utifrån riskbedömningen.

De med tanke på skötseln av uppgifter relevanta informationssystemens feltolerans och funktionella användbarhet ska regelbundet säkerställas genom tillräcklig testning.

Informationssystemen, informationslagrens strukturer och informationsbehandlingen i samband med dem ska planeras på ett sådant sätt att handlingsoffentligheten utan svårighet kan genomföras.

Myndigheten ska vid sina upphandlingar säkerställa att de aktuella informationssystemen har lämpliga säkerhetsåtgärder.

Tillämpningsanvisning:

Risik kartläggning regleras inte i informationshanteringslagen. Denna fråga är dock en viktig del av tillämpningen av dataskyddsförordningen.

De väsentliga riskerna med informationsbehandlingen kan utredas med till exempel följande frågor:

- Vilka behandlingsprocesser har organisationen?
- Vilka uppgifter behandlas i vilken process och i vilka informationssystem?
- Vilken typ av informationssäkerhetskrav har ställts på informationssystemen under upphandlingen?
- Hur säkerställs och kontrolleras informationssäkerheten i informationssystemen?
- Hur säkerställs tidsenligheten för informationssäkerhetsarrangemangen?
- Var förvaras information och är förvaringsplatsen tillräckligt skyddad?

- Vem i organisationen och utanför den behandlar organisationens informationsmaterial?
- Hur definieras förvaringsperioderna och hur ordnas förstörelsen av data?
- Skiljer sig arkiveringen av information från den ursprungliga behandlingen till exempel genom begränsning av användarrättigheter?
- Är anvisningarna för informationshanteringen uppdaterade och uppdateras de regelbundet?
- Planeras utbildningen systematiskt?
- Vilka är utlämningsreglerna?

4.3.3. Informationsöverföring i datanät (14 §)

Om sekretessbelagd information överförs i det allmänna datanätet ska informationen överföras i ett krypterat eller på annat sätt skyddat format. Dessutom

ska överföringen ordnas så att mottagaren verifieras eller identifieras på ett tillräckligt informationssäkert sätt, innan mottagaren kommer åt att behandla den överförda sekretessbelagda informationen.

I lagen om tillhandahållande av digitala tjänster föreskrivs om identifiering av användaren i samband med digitala tjänster som tillhandahålls allmänheten. 6 § i lagen om digitala tjänster och 14 § i informationshanteringslagen ska läsas parallellt.

Tillämpningsanvisning:

I digitala tjänster tillämpas identifieringsbestämmelserna i lagen om digitala tjänster i första hand mellan myndigheten och kunden.

Bestämmelserna i 14 § i informationshanteringslagen tillämpas på andra elektroniska dataöverföringsmetoder samt till alla delar vid dataöverföring av sekretessbelagd information.

De ytterligare kraven i 14 § i informationshanteringslagen vid dataöverföring av sekretessbelagd information är:

- En myndighet ska överföra sekretessbelagd information i det allmänna datanätet (nätet eller annan elektronisk dataöverföringsmetod) i ett krypterat eller på annat sätt skyddat format.
- Anslutningen ska alltså vara krypterad eller annars skyddad
- Anslutningen är inte krypterad eller på annat sätt skyddad, men själva informationen (bilagan) är krypterad.
- Dessutom ska dataöverföringen ordnas så att mottagaren verifieras eller identifieras på ett tillräckligt informationssäkert sätt, innan mottagaren kommer åt att behandla den överförda sekretessbelagda informationen.
- Olika identifieringsverktyg, pinkoder, annan programvara
- I kommunikationen mellan organisationer används servercertifikat för att verifiera att meddelandet går till rätt organisation.
- Detta behöver inte vara ett e-postmeddelande, utan kan vara kommunikation mellan olika system. De tekniska gränssnitten ska beakta kapitel 4 i informationshanteringslagen och de ytterligare villkoren för det tekniska gränssnittet.
- Elektronisk identifiering av vanlig e-post kan inte utföras på grundval av lagen om digitala tjänster, men i vilket fall som helst kommer informationshanteringslagen att vara tillämplig (dvs. mottagaren ska identifieras).

Informationshanteringslagen är en allmän lag i förhållande till lagen om tillhandahållande av digitala tjänster,

som endast fastställer identifieringskrav i samband med användningen av digitala tjänster. 14 § i informationshanteringslagen gäller e-postkommunikation mellan myndigheter och kommunikation mellan myndigheters informationssystem med hjälp av gränssnitt. Dessa har också behandlats i punkt 3.4.4 ovan.

Bestämmelsen i lagen gäller överföring av uppgifter mellan myndigheter i det allmänna datanätet (=internet). Denna bestämmelse gäller inte dataöverföring i ett annat datanät (till exempel myndighetens interna datanät, intranät).

Bestämmelsen gäller även överföring av information från en myndighet till en annan organisation eller kund när det sker i ett allmänt datanät och det inte är fråga om en digital tjänst.

Bestämmelsen gäller således överföring av sekretessbelagd information per e-post från myndigheten till kunden.

För det första fastställer inte bestämmelsen hurdan anslutning eller dataöverföringsmetod som används för att skydda sekretessbelagda uppgifter i datanätet. Anslutningen kan till exempel vara krypterad eller informationen kan överföras i det allmänna datanätet utan skydd om uppgifterna är krypterade i filen som överförs och endast kan dekrypteras med en separat PIN-kod eller ett annat lösenord.

Deltagos krypteringssystem i Outlook uppfyller till exempel det rättsliga kravet på en säker dataöverföring.

Det ytterligare kravet på att säkerställa eller identifiera mottagaren på ett tillräckligt säkert sätt uppnås mellan informationssystemen genom att säkerställa det mottagande informationssystemet, till exempel genom att använda servercertifikat. Identifiering innebär att informationen tas emot av den person för vilken informationen är avsedd. Identifieringsmetoden har överlåtits åt operatören att själv bestämma. Till exempel är Suomi.fi-meddelandetjänsten informationssäker. Suomi.fi-meddelandetjänsten inte kan användas mellan myndigheter, utan endast mellan myndigheten och den fysiska personen.

Om mottagaren av den sekretessbelagda informationen är en kund, dvs. en fysisk person, ska kunden identifieras med en tillräckligt pålitlig metod.

Ett tillräckligt informationssäkert sätt att överföra information mellan myndigheter är att mottagaren är tekniskt kontrollerad (organisationscertifikat) på organisatorisk nivå. Avsändaren behöver inte veta vem på mottagarens sida som behandlar uppgifterna. Det är därför inte nödvändigt att identifiera den fysiska personen som företräder myndigheten. Den aktuella meddelandespecifika e-postkrypteringen/skyddet med organisationscertifikat räcker.

4.3.4. Tryggande av säkerheten i fråga om informationsmaterial (15 §)

Myndigheterna ska genom adekvata säkerhetsåtgärder säkerställa att

- 1) informationsmaterialens oföränderlighet har verifierats tillräckligt väl,
- 2) informationsmaterialen har skyddats mot tekniska och fysiska skador,
- 3) informationsmaterialens ursprung, uppdatering och felfrihet har verifierats,
- 4) informationsmaterialens tillgänglighet och användbarhet har verifierats,
- 5) informationsmaterialens tillgänglighet begränsas endast om tillgången till informationen eller rätten att behandla informationen har begränsats särskilt i lag,
- 6) informationsmaterialen kan arkiveras till behövliga delar.

Informationsmaterial ska behandlas och förvaras i verksamhetslokaler som är tillräckligt säkra enligt kraven på tillförlitlighet, integritet och tillgänglighet.

Tillämpningsanvisning:

Förteckningen i bestämmelsen är obligatorisk, men prövning kan användas i genomförandet.

Det finns inga begränsningar för åtkomst till offentliga informationsmaterial. Användarrättigheter ska ordnas för personuppgifter och sekretessbelagd information som begränsar tillgången till informationen. Bestämmelsen gäller även myndighetens interna verksamhet och arbetstagarnas användarrättigheter.

4.3.5. Kontroll av användarrättigheter för informationssystem (16 §)

Användarrättigheterna för informationssystemet ska definieras och uppdateras utifrån användarens uppgiftsrelaterade användningsbehov.

4.3.6. Insamling av logginformation (17 §)

Logginformation insamlas om användning av informationssystem och utlämnande av information från dem, om användningen förutsätter identifiering eller annan registrering.

Syftet med logginformationen är uppföljning av användningen och utlämnandet av information från informationssystem samt utredning av tekniska systemfel.

Bestämmelsen tillämpas genast på informationssystem som upphandlas efter lagens ikraftträdande. Bestämmelsen tillämpas på gamla informationssystem 24 mån. från lagens ikraftträdande.

Tillämpningsanvisning:

Behovet ska bedömas i förhållande till användningsändamålet för informationen. Logginformation är användarlogg-, utlämningslogg- och fellogginformation. Insamlingen av logginformation avgörs på grundval av myndighetens bedömning:

- Om uppgifter lämnas ut från informationssystemet via gränssnitt eller elektroniska förbindelser samlas logginformation in om utlämnandet. Detta sker i verkställandet av arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring åtminstone för inlämningen av statistikuppgifter.
- Om det är nödvändigt att övervaka användningen av informationssystemet för att bekräfta tjänsteansvaret och för att säkerställa de berörda parternas rättigheter, ska logginformation över användningen av informationssystemet samlas in. Detta sker åtminstone i verkställandet av arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring.
- Om det är nödvändigt att samla in uppgifter för att spåra fel i informationssystemet ska logginformation samlas in över användningen av informationssystemet till den del som krävs för att utreda felen. Detta är också fallet i systemet för verkställande av arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring, eftersom det med tanke på verkställandets huvuduppgifter är nödvändigt att felet utreds och verkställandet i fortsättningen kan fungera utan störningar.

Insamlingen av logginformation med avseende på särskilda personuppgifter har också reglerats i 6 § 2 mom. 1 punkten i dataskyddslagen, enligt vilken när till exempel en försäkringsanstalt behandlar uppgifter om hälsotillstånd (dataskyddslagen 9 § 1 mom. 1) punkten), ska åtgärder vidtas för att i efterhand kunna säkerställa och bevisa vem som har registrerat, ändrat eller överfört personuppgifter. Enligt RP 9/2018 är bestämmelsen inte bindande, även om bestämmelsens ordalydelse antyder detta. Trots att till exempel insamling av logginformation inte skulle vara obligatoriskt på basis av ovanstående, utgår bestämningen av behovet av att samla in logginformation från riskbedömningen. Verkställandet av arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring kräver logginformation.

4.4. Informationsöverföring (22–24 §)

Bestämmelserna om utlämnande av information gäller informationssystem som förvärvats efter lagens ikraftträdande.

Bestämmelserna om utlämnande av information tillämpas på informationssystem som förvärvats före lagens ikraftträdande vid uppdatering av informationssystemens tekniska gränssnitt eller elektroniska förbindelser, dock senast inom 48 månader från lagens ikraftträdande.

4.4.1. Informationsöverföring mellan myndigheter via tekniska gränssnitt (22 §)

Med ett tekniskt gränssnitt avses en kommunikationsmetod för elektroniskt informationsutbyte mellan två eller flera informationssystem.

Regelbundet återkommande och standardiserad elektronisk överföring av information ska genomföras via tekniska gränssnitt, om den mottagande myndigheten enligt lag har rätt till informationen.

Regelbundet återkommande och standardiserad elektronisk överföring av information kan genomföras på något annat sätt, om det inte är tekniskt eller ekonomiskt ändamålsenligt att genomföra eller använda ett tekniskt gränssnitt.

En myndighet kan också i andra situationer öppna ett tekniskt gränssnitt för en myndighet som har rätt till information.

Om överföringen avser personuppgifter eller sekretessbelagd information ska överföring av information mellan informationssystem via tekniska gränssnitt genomföras så att det tekniskt säkerställs att den information som ska överföras behövs i det enskilda fallet eller är nödvändig för att den mottagande myndigheten ska kunna sköta sina uppgifter. Dessutom måste kraven på informationssäkerhet i kapitel 4 i informationshanteringslagen iakttas.

Beskrivningen av strukturen för information som överförs via ett tekniskt gränssnitt ska definieras och uppdateras av den myndighet som lämnar ut informationen.

Vid planeringen av informationsöverföring mellan flera myndigheter via tekniska gränssnitt ska beskrivningen av informationsstrukturen definieras och uppdateras under ledning av det ministerium som ansvarar för verksamhetsområdet.

Tillämpningsanvisning:

Bestämmelsen är bindande, men även förmildrande omständigheter beaktas. Regelbundet återkommande och standardiserad elektronisk överföring av information kan genomföras på något annat sätt, om det inte är tekniskt (till exempel det finns problem med interoperabiliteten mellan systemen) eller ekonomiskt (till exempel det gamla informationssystemet befinner sig redan i slutet av sin livscykel och bör inte ändras ytterligare) ändamålsenligt. De gamla systemen har också en lång övergångsperiod.

Vid verkställandet av arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring gäller överföringen av information via det tekniska gränssnittet till exempel lämnande av försäkringsanstalternas statistikuppgifter till TVK:s statistikfunktion.

Rätten att öppna en teknisk anslutning definieras för närvarande i avsnitt 264 § i OlyL. Denna bestämmelse anses vara en specialbestämmelse och gäller i stället för situationer enligt 22 § i informationshanteringslagen situationer enligt 264 § i OlyL.

I 264 § i OlyL finns en specialbestämmelse om öppnande av en teknisk anslutning som kompletterar 29 § 3 mom. i offentlighetslagen. En försäkringsanstalt har rätt att öppna en teknisk anslutning

- 1) för en sammanslutning eller inrättning som verkställer lagstadgad försäkring till sådana uppgifter i sina personregister som sammanslutningen eller inrättningen med stöd av OlyL eller annan lag har rätt att få för verkställigheten av sina uppgifter,
- 2) för myndigheter eller organ enligt 255 § 1 mom. 1 punkten för att lämna ut uppgifter som avses i den punkten.

Med hjälp av en teknisk anslutning som öppnats med stöd av denna paragraf får också sekretessbelagda uppgifter inhämtas utan samtycke av den vars intressen skyddas genom sekretessen. Innan en teknisk anslutning öppnas ska den som begär uppgifter lägga fram en utredning för den som öppnar anslutningen om att uppgifterna skyddas på behörigt sätt.

Enligt 252 § 3 mom. i OlyL får de uppgifter som avses i 252 § inhämtas med hjälp av en teknisk anslutning utan samtycke av den vars intressen skyddas av den föreskrivna sekretess-skyldigheten.

4.4.2. Öppnande av elektronisk förbindelse till en myndighet (23 §)

Med en elektronisk förbindelse avses en begränsad vy som genomförs i ett informationssystem och möjliggör visning av informationsmaterial. En elektronisk förbindelse är mellan en fysisk person och ett informationssystem.

En elektronisk förbindelse kan öppnas till en annan myndighet till sådan information i ett informationslager som den mottagande myndigheten har rätt att få tillgång till.

En förutsättning för öppnande av en elektronisk förbindelse är att

- 1) förbindelsen begränsas till endast enskild sökning av sådana behövliga eller nödvändiga uppgifter som är förenliga med informationsrätten, samt att
- 2) informationens användningsändamål utreds i samband med sökningen (Detta lämnar logginformation).

Dessutom ska bestämmelserna i kapitel 4 i informationshanteringslagen följas.

Den elektroniska förbindelsen ska genomföras så att det informationssystem som möjliggör förbindelsen automatiskt identifierar avvikande informationssökningar.

Tillämpningsanvisning:

En elektronisk förbindelse tillåter inte massåtkomst till datalagrets uppgifter utan begränsning.

Öppnandet av en elektronisk förbindelse kan t.ex. ske genom ett användargränssnitt.

Inkomstregistrets e-tjänst är till exempel en elektronisk förbindelse.

4.4.3. Överföring av informationsmaterial via tekniska gränssnitt till andra än myndigheter (24 §)

En myndighet kan via ett tekniskt gränssnitt överföra information till en aktör som inte är en annan myndighet, om mottagaren uttryckligen enligt lag har rätt att få informationen och behandla den.

Tillämpningsanvisning:

I informationshanteringslagen avses med en myndighet en finsk myndighet. I princip skulle denna bestämmelse göra det möjligt att offentliggöra informationsmaterial för till exempel en utländsk myndighet.

En elektronisk förbindelse förutsätter också alltid speciallagstiftning. Det ska alltid finnas rätt till informationen och rätt att behandla den.

4.5. Ärenderegister (25 §)

Ärendehantering ska vara ordnas inom 24 månader från lagens ikraftträdande, dvs. från och med 1.1.2022.

Över ärenden som behandlas eller har behandlats hos en myndighet ska ett ärenderegister upprätthållas.

I ärenderegistret registreras information om ärenden, ärendebehandling och handlingar.

Ärenderegistret består av ärendehanteringens metadata, oavsett i vilket informationssystem de finns.

Ärenderegistret upprätthålls för att

- specificera begäranden om uppgifter
- strukturera handlingar och uppgifter som överensstämmer med dessa
- ordna åtgärder som anknyter till ärendebehandlingen
- följa ärendebehandlingstiderna
- styra processerna

Myndigheten ska utan dröjsmål i ärenderegistret registrera handlingar som har inkommit till myndigheten eller som den upprättat.

Offentliga handlingar i ett ärenderegister eller i en del av det ska kunna användas för att producera information som gör det möjligt att specificera informationsbegäranden.

Tillämpningsanvisning:

Ärenderegistret är en logisk helhet av ärenden och kan bestå av ett eller flera informationssystem.

Ärenderegistret kan till exempel bestå av en helhet med ett ärendehanteringssystem och olika operativa system.

Ärenderegistret ska innehålla ärendets, ärendebehandlingens och handlingarnas grundläggande metadata.

Ärenderegistret är inte ett enda informationssystem och uppgifterna i ärenderegistret behöver inte ingå i ett enda informationssystem. Informationshanteringsenheterna ska ha en tydlig beskrivning av var informationen i ärenderegistret uppstår och hur denna information är tillgänglig på ett sådant sätt att handlingsoffentligheten kan genomföras.

Bestämmelsen ålägger inte förvärv eller skapande av ett nytt separat ärenderegistersystem eller att bilda ett separat diarium för frågor som behandlas och har behandlats av myndigheten.

Beskrivningen av ärenderegistret beskriver i vilka olika befintliga system uppgifterna i registret bildas och var de sparas.

Begreppet ärende definieras inte i lag, men med det avses enligt väletablerad praxis i dokumenthanteringen en helhet som mottas eller tas upp till behandling av en myndighet, och som leder till åtgärder i myndighetens åtgärdsprocess (ärendehanteringsprocess) som leder till ett avgörande av myndigheten, som till exempel kan vara ett förvaltningsbeslut, en föreskrift, ett utlåtande, en regeringsproposition, en anvisning eller ett annat ställningstagande av myndigheten.

TVK:s lagstadgade uppgifter omfattar att svara på olika informationsbegäranden. Dessa avser andra informationsbegäranden än de som rör ersättningshandläggning eller tillsyn. Dessa informationsbegäranden kan anses vara frågor som behandlas av myndigheten. För att till exempel övervaka den handläggningstid som fastställs i offentlighetslagen för informationsbegäranden ska ett ärenderegister skapas för dessa ärenden.

Syftet med ärenderegistret är att genomföra

- Handlingsoffentligheten (offentlighetslagen)
- Genomförande av god förvaltning och rättssäkerhet (förvaltningslagen)
- Dokumentering av behandling av personuppgifter (dataskyddsförordningen)
- Genomförande av organisationens arbetsledning och, i förekommande fall, processstyrning

4.6. Uppgifter som ska registreras i ärenderegister (26 §)

En ärendekod ska skapas för ärendet som gör det möjligt att identifiera de uppgifter som rör ärendet.

Följande ska registreras för ärendet:

- 1) försäkringsanstaltens FO-nummer,
- 2) försäkringsanstaltens namn,

- 3) uppgifter som identifierar verksamhetsprocessen, såsom försäkringsbehandling eller ersättningshandläggning
- 4) tidpunkten då ärendet inleddes,
- 5) vem som inlett ärendet och vid behov övriga parter (tillräcklig gruppnivå såsom försäkringstecknaren, den skadelidande)
- 6) hur behandlingen framskridit,
- 7) myndighetens åtgärder och i samband därmed behandlade handlingar i olika skeden

Med lägesinformation avses skeden i ärendets behandling, såsom under behandling och behandlad.

Myndighetens åtgärder omfattar till exempel en begäran om utredning, en begäran om utlåtande.

För en inkommande handling registreras:

- 1) uppgifter som identifierar handlingen, såsom rubrik eller numerisk kod (till exempel försäkringsansökan, anmälan om olycksfall, sjukjournal)
- 2) ankomsttid (25 §)
- 3) på vilket sätt handlingen inkommit
- 4) handlingens avsändare eller ombud

För en utarbetad handling registreras:

- 1) uppgifter som identifierar handlingen, såsom rubrik eller numerisk kod (till exempel faktura, försäkringsbrev, ersättningsbeslut)
- 2) vem som upprättat handlingen (försäkringsanstaltens namn)
- 3) tidpunkten då handlingen upprättats

I ärenderegistret ska om ett ärende dessutom registreras åtminstone:

- vem som inlett ärendet och vid behov övriga parter

- hur behandlingen framskridit. (Detta är också kopplat till 23 § 2 mom. i förvaltningslagen, enligt vilket en myndighet på en parts begäran ska ge en uppskattning om när ett beslut kommer att ges samt svara på förfrågningar om hur behandlingen framskrider.)
- myndighetens åtgärder och i samband därmed behandlade handlingar i olika skeden.

Tillämpningsanvisning:

Med ärendekod avses vid ersättningshandläggning handläggningsnummer för skadan och vid handläggning av försäkringar försäkringsnummer (?).

Med handling avses även en elektronisk handling.

Försäkringsanstalten ska säkerställa att handlingarna och uppgifterna hittas i systemen.

4.7. Hantering av informationsmaterial i samband med tjänsteproduktion (27 §)

Informationshantering om tjänster ska ordnas inom 24 månader från lagens ikraftträdande, dvs. från och med 1.1.2022.

Hantering av informationsmaterial som uppkommer i andra sammanhang än ärendebehandling ska ordnas så att handlingar som har samband med informationsmaterialet kan sökas med hjälp av en kod som anger informationsmängden, så att informationen utan svårighet kan ges till behöriga personer.

Handlingar och övrig information som uppkommer i samband med tjänsteproduktion ska utan dröjsmål registreras så att det i efterhand är möjligt att konstatera att de uppkommit i samband med produktion av tjänster.

Tillämpningsanvisning:

Inom verkställandet av arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring produceras inte de tjänster som avses i lagen utan det är i princip fråga om ärendebehandling. Ersättningshandläggning är inte

en tjänst som avses i denna lag. Enligt regeringens proposition (RP 284/2018) är tjänster som avses i paragrafen bland annat barndagvård, undervisning och hemvård.

4.8. Beskrivning av informationslager och ärenderegister (28 §)

Beskrivningen ska uppdateras inom 12 månader efter lagens ikraftträdande, dvs. från och med 1.1.2021.

För att genomföra offentlighetsprincipen måste en beskrivning av informationslager och ärenderegistret upprätthållas.

Av beskrivningen av handlingsoffentligheten ska framgå:

- 1) vilka informationssystem som innehåller uppgifter som hör till ärenderegistret eller till informationshanteringen i samband med tjänsteproduktion,
- 2) vilken myndighet som beslutar om utlämnande av information från ärenderegistret eller informationssystemet samt dess kontaktuppgifter för informationsbegäranden,
- 3) vilka kategorier av informationsmaterial som ingår i informationssystemen,
- 4) de söktermer med vilka handlingar tekniskt kan sökas i en myndighets ärenderegister eller informationssystem,
- 5) om det finns öppen tillgång till informationsmaterial via ett tekniskt gränssnitt.

Beskrivningen ska offentliggöras i ett allmänt datanät till den del uppgifterna i beskrivningen inte är sekretessbelagda.

Tillämpningsanvisning:

Syftet med beskrivningen är att informera allmänheten om vilken typ av sökfaktorer som kan användas för att svara på informationsbegäranden. Syftet är att enkelt genomföra handlingsoffentligheten.

Bestämmelsen utvidgar inte rätten till information, utan den regleras separat i t.ex. OlyL.

Uppgifter om verkställandet av arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring är inte offentliga. De är endast offentliga för parter och kan endast lämnas ut genom en bestämmelse som ger rätt till detta.

4.9. Sammanställda tidsfrister i lagen om informationshantering

Ärende/Anspraak:

Ärenderegistrering (25 §)

Tillämplig från: 1.1.2020 (ingen övergångsperiod)

Ärende/Anspraak:

Kravet på insamling av loginformation (17 §) informations-system som förvärvas efter 1.1.2020

Tillämplig från: 1.1.2020 tidpunkt för förvärv

Ärende/Anspraak:

Krav på det tekniska gränssnittet och elektroniska förbindelsen (22–24 §) informationssystem som förvärvas efter 1.1.2020

Tillämplig från: 1.1.2020 tidpunkt för förvärv

Ärende/Anspraak:

Krav på upprätthållande/uppdatering av informationslager- och ärenderegisterbeskrivningen (12 mån.)

Tillämplig från: Från 1.1.2021

Ärende/Anspraak:

Registreringskrav för ärendehantering och informationshantering av tjänster (26–27 §) (24 mån.)

Tillämplig från: Från 1.1.2022

Ärende/Anspraak:

Kravet på insamling av loginformation (17 §) informations-system som förvärvas efter 1.1.2020 (24 mån.)

Tillämplig från: Från 1.1.2022

Ärende/Anspraak:

Krav på informationssäkerhet (12–16 §) (36 mån.)

Tillämplig från: Från 1.1.2023

Ärende/Anspraak:

Krav på det tekniska gränssnittet och elektroniska förbindelsen (22–24 §) informationssystem som förvärvas efter 1.1.2020 (48 mån.)

Tillämplig från: Genast vid uppdatering, senast från 1.1.2024

5. Elektronisk behandling

Utöver lagen om digitala tjänster och informationshanteringslagen ska i digitala tjänster även de krav säkerställas som fastställs i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003). Denna lag tillämpas också i verkställandet av försäkringar för olycks-fall i arbetet och yrkessjukdomar.

I lagen regleras elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet. Lagen reglerar förfaranden i elektronisk kommunikation och digitala tjänster, medan lagen om digitala tjänster reglerar ordnandet av digitala tjänster. Lagens tillämpningsområde definieras från fall till fall, inte på myndighetsbasis, som till exempel i förvaltningslagen.

Ikraftträdandet av lagen om digitala tjänster och informationshanteringslagen medför också vissa ändringar i lagen om elektronisk kommunikation.

Vissa bestämmelser om e-tjänster har diskuterats ovan och följande måste också beaktas:

5.1. Krav på skriftlig form (9 §)

Vid anhängiggörande och behandling av ärenden uppfyller också elektroniska dokument som sänts till en myndighet kravet på skriftlig form.

9 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet är en bestämmelse om förfarande, och förutsätter inte att myndigheten separat möjliggör elektronisk överföring av handlingen. Myndighetens skyldighet att tillhandahålla digitala tjänster och andra elektroniska dataöverföringsmetoder anges i 5 § i lagen om digitala tjänster.

Ett elektroniskt dokument som kommit in till en myndighet behöver inte kompletteras med en underskrift, om dokumentet innehåller uppgifter om avsändaren och om det inte finns anledning att betvivla dokumentets autenticitet.

5.2. Ombudets fullmakt (9 § 2 mom.)

Om ett elektroniskt dokument som sänts till en myndighet innehåller en utredning om ett ombuds behörighet, behöver ombudet inte lämna in fullmakt. Myndigheten kan dock förordna att en fullmakt ska lämnas in, om den har anledning att betvivla ombudets behörighet eller behörighetens omfattning.

5.3. Avsändande av elektroniska meddelanden (8–10 §)

Elektroniska meddelanden sänds till myndigheterna på avsändarens ansvar.

Ett elektroniskt dokument som kommit in till en myndighet behöver inte kompletteras med en underskrift, om dokumentet innehåller uppgifter om avsändaren och om det inte finns anledning att betvivla dokumentets autenticitet och integritet. Om ett elektroniskt dokument som sänts till en myndighet innehåller en utredning om ett ombuds behörighet, behöver ombudet inte lämna in fullmakt. Myndigheten kan dock förordna att en fullmakt ska lämnas in, om den har anledning att betvivla ombudets behörighet eller behörighetens omfattning.

Ett elektroniskt meddelande anses ha kommit in till en myndighet när det finns tillgängligt för myndigheten i en mottagaranordning eller ett datasystem på ett sådant sätt att meddelandet kan behandlas.

5.4. Bekräftelse av att ett elektroniskt dokument har mottagits (12 §)

En myndighet ska utan dröjsmål meddela avsändaren av ett elektroniskt dokument att dokumentet har mottagits. Meddelandet kan sändas i form av en automatisk kvittens via datasystemet eller på något annat sätt.

Skyldigheten gäller endast elektroniska dokument. Skyldigheten gäller inte ett elektroniskt meddelande som till exempel endast innehåller allmänna frågor. E-post kan också vara ett elektroniskt dokument om den avser inledande eller behandling av ett ärende eller delgivning av ett beslut.

5.5. Delgivning av beslutet

På elektronisk delgivning av ett beslut enligt OlyL tillämpas enligt RP 277/2014 lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet.

I lagen regleras både bevislig och vanlig elektronisk delgivning.

Vid bevislig elektronisk delgivning får en handling som enligt lag ska sändas med post mot mottagningsbevis eller delges bevisligen på annat sätt med partens samtycke enligt 18 § delges också som ett elektroniskt meddelande, dock inte per telefax eller på därmed jämförbart sätt. Myndigheten ska då meddela att parten eller dennes företrädare kan hämta handlingen från en av myndigheten anvisad server, databas eller någon annan fil.

Parten eller dennes företrädare ska identifiera sig när handlingen hämtas. Vid identifieringen ska då användas en identifieringsteknik som är datatekniskt tillförlitlig och bevislig.

En handling anses ha delgivits när den har hämtats från den länk som myndigheten anvisat enligt 1 momentet. Om handlingen inte har hämtats inom sju dagar från myndighetens meddelande, iakttas vid delgivningen vad som annanstans i lag föreskrivs om delgivning.

Bestämmelser om vanlig elektronisk delgivning fastställs i 19 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet. Enligt bestämmelsen får en handling som inte sänds enligt lagen per post mot mottagningsbevis eller delges bevisligen på annat sätt, delges parten som ett elektroniskt meddelande med partens samtycke. Om det emellertid krävs för att tillgodose skyddet för den personliga integriteten eller av ett särskilt behov av skydd eller säkerhet hos den som saken gäller, eller för att trygga dennes rättigheter, ska vid delgivning av handlingar iakttas vad som i 18 § eller annars föreskrivs om delgivning.

Vid vanlig elektronisk delgivning anses en handling ha blivit delgiven den tredje dagen efter att meddelandet sändes, om inte något annat visas.

Enligt 19 § i lagen krävs emellertid användning av bevislig elektronisk delgivning om det krävs för att bland annat tillgodose skyddet för den personliga integriteten eller av ett särskilt behov av skydd eller säkerhet hos den som saken gäller.

Tillämpningen av bestämmelserna på elektronisk delgivning enligt OlyL är flertydig. Delgivning av ett beslut som grundar sig på OlyL förutsätter inte bevislig delgivning och beslutet kan sändas per vanlig post. Tiderna för ansökan om ändring enligt 241 § i OlyL är knutna till delfåendet av beslutet. Ändringssökande och relaterade tidsfrister är förknippade med tryggandet av rättigheterna som nämns i 19 § i lagen om elektronisk kommunikation. Tryggandet av rättigheter skulle kunna kräva användning av bevislig elektronisk delgivning. I regeringspropositionen om ändring av 18 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (RP 111/2010) konstateras dock att dokument som får delges genom vanligt brev delges genom vanlig elektronisk delgivning även om det är fråga om ett beslut och en frist börjar löpa från delgivningen eller om delgivning krävs för att beslutet ska träda i kraft. På grundval av detta skulle perioderna för ändringssökande i anslutning till beslut enligt OlyL inte förutsätta användning av bevislig elektronisk delgivning. Av integritetsskäl kan dock information om hälsotillstånd och annan sekretessbelagd information dock förutsätta bevislig elektronisk delgivning av beslutet.

Som stöd för tolkningen är inga besvärsorgans avgöranden tillgängliga vad gäller OlyL. Däremot tillämpas på elektronisk delgivning vanlig elektronisk delgivning enligt 19 § i lagen om elektronisk

kommunikation i enlighet med beslutet från Besvärsnämnden för arbetspensionsärenden. Enligt beslutet hade det inte framgått av ärendet att integritetsskyddet eller en annan grund enligt lagen om elektronisk kommunikation skulle ha förutsatt användning av bevislig elektronisk delgivning. (TELK/3774/3000/2016). På grundval av detta beslut kan det anses att ett beslut enligt OlyL också kan delges genom vanlig elektronisk delgivning.

Elektronisk delgivning kräver samtycke av den berörda personen. Samtyckesformen anges inte i lagen. Enligt RP 111/2010 är det viktigt att den som ger samtycke förstår att delgivningen kan skickas elektroniskt till honom eller henne. Samtycket kan gälla ett enskilt ärende eller vara mer allmänt.

5.6. Undertecknande av beslutet

Enligt 16 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet kan en beslutshandling signeras elektroniskt.

Förvaltningslagen innehåller inte bestämmelser om undertecknande av beslut, men det har ansetts höra till god förvaltning att beslut undertecknas. Det krävs separata bestämmelser om att eventuellt låta bli att underteckna och om maskinellt undertecknande av beslut. Som ett resultat av den allmänna dataskyddsförordningen ändras OlyL så att den också skulle innehålla en bestämmelse som möjliggör maskinell signering av beslutet (föreslagen ny 275 a §). Med maskinell underskrift avses i princip att i stället för en fysisk underskrift har namnet på den berörda personen förts in i handlingen genom ett textbehandlingsprogram.

5.7. Arkivering av elektroniska dokument (21 §)

Elektroniska dokument ska arkiveras på ett sådant sätt att det senare går att visa att de är autentiska och till innehållet oförändrade. Riksarkivet får meddela närmare föreskrifter om det tekniska genomförandet av kraven.

6. Skyldighet att tillhandahålla information i digitala tjänster

Myndigheten ska på olika sätt informera om innehållet i digitala tjänster och den information som behandlas i informationssystemen.

Några av informationsskyldigheterna nämns ovan (punkt 3.4.3), men nedan sammanfattas i olika informationsskyldigheter inom digitala tjänster:

- Information som ska tillhandahållas den registrerade, dataskyddsförordningen artikel 13–14
- Information som ska tillhandahållas förvaltningskunder (produktion och delning av information om bland annat tillgängliga tjänster, offentlighetslagen 20 §)
- Rådgivning av förvaltningskunder, förvaltningslagen 8 §
- Information som ska tillhandahållas parten om handläggningen och handläggningstiden för ärenden, förvaltningslagen 23 § 2 mom.
- Information som ska tillhandahållas användaren om användningen av kakor och samtycke, lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation 205 §
- Myndigheten ska tydligt kommunicera i sina digitala tjänster hur alla kan sköta sina ärenden med myndigheten elektroniskt. Myndigheterna ska i sina digitala tjänster offentliggöra kontaktuppgifter av vilka det framgår var allmänheten har möjlighet att få råd i användningen av en myndighets digitala tjänster, lagen om tillhandahållande av digitala tjänster 5.2 §
- En leverantör av informationssamhällets tjänster ska enkelt, direkt och fortlöpande hålla åtminstone följande uppgifter tillgängliga för tjänstemottagarna och myndigheterna: tjänsteleverantörens namn, geografiska adress i etableringsstaten, e-postadress samt annan sådan kontaktinformation som gör det möjligt att nå leverantören snabbt, direkt och effektivt, lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation 176 §